

Zadání a modelové řešení**Zadání:**

Jan a Lumír žijí v Beskydech, kde na svých rozsáhlých pastvinách pasou početná stáda ovcí. Oba dva trápí přemnožení medvědi a vlci, kteří pravidelně jejich stáda napadají a působí jim četné škody. Podle zvláštního zákona (č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy), sice mají právo na náhradu takto utrpěných škod, avšak náhrady jim připadají nízké a postup uplatňování těchto škod složitý a zdoluhavý. Jan a Lumír došli k závěru, že pokud by založili spolek, mohli by lépe prosazovat svá práva a účinněji upozorňovat na nevyhovující situaci. Jak usmysleli, tak také učinili. Jan a Lumír tedy společně sepsali stanovy spolku (nikdo další z okolních zemědělců se k Janovi a Lumírovi nechtěl přidat), které obsahovaly mimo jiné následující ustanovení:

„Název spolku: Beskydští pastevci sobě.

Účel spolku: Společná ochrana ovcí před medvědy a vlky.

Členové spolku: (1) Jan Novák, Horní Jasenka 54, U Janíčků, 755 01 Vsetín – Horní Jasenka a (2) Lumír Švagra, Horní Jasenka 32, U Švagerů, 755 01 Vsetín Horní Jasenka.

Práva a povinnosti členů spolku: a) za účelem dosažení spolkového účelu jsou členové spolku oprávněni se ozbrojit dlouhými palnými zbraněmi.“

Otázky č. 1 až 3 otevřené, se vztahem k zadání. Všechny odpovědi odůvodněte odkazem na příslušná zákonná ustanovení.

1) Uveďte všechna pochybení, kterých se Jan a Lumír při zakládání spolku dopustili.

Řešení:

Jan a Lumír se dopustili následujících pochybení: a) Spolek založili pouze dva, nedodrželi tedy minimální počet členů spolku podle **§ 214 OZ**; b) název jejich spolku nesplňuje náležitosti stanovené v **§ 216 OZ** (neobsahuje slova „spolek“ či „zapsaný spolek“, ani zkratku „z. s.“; c) v rozporu s **§ 145 odst. 2 OZ** hodlají založit ozbrojenou právnickou osobu, což je v uvedeném ustanovení výslovně zakázáno.

Student obdrží jeden bod, pokud uvede všechna tři pochybení a všechna tři relevantní ustanovení.

2) Do třiceti dnů od podání návrhu na zápis tohoto spolku nedošlo ani k zápisu tohoto spolku do spolkového rejstříku a nebylo ani vydáno rozhodnutí o odmítnutí zápisu. Došlo ke vzniku spolku?

Řešení:

Vzhledem k tomu, že o zápisu spolku nebylo nijak rozhodnuto (ani kladně, ani záporně), vzniká spolek podle **§ 226 odst. 3 OZ** třicátým dnem od podání návrhu na jeho zápis, a to bez ohledu na pochybení, jichž se Jan a Lumír při zakládání spolku dopustili.

Student obdrží jeden bod, pokud provede subsumpci skutkového stavu pod § 226 odst. 3 OZ (a toto ustanovení uvede v rámci své odpovědi).

3) Nedlouho po tom, kdy spolek začal vyvíjet svou činnost, byl věcně a místně příslušnému soudu doručen podnět od všímavého občana, že při založení spolku Jana a Lumíra došlo k tak závažným pochybením, že tento spolek vůbec neměl vzniknout. Jak bude soud ohledně tohoto spolku dále postupovat?

Řešení:

Soud bude postupovat v souladu s **§ 130 a 129 OZ**, tedy nejprve poskytne přiměřenou lhůtu ke zjednání nápravy, a pokud k nápravě nedojde, rozhodne podle **§ 129 odst. 1 OZ** o prohlášení spolku za neplatný, a to zejména podle písm. c) neboť právní jednání zakladatelů odporuje § 145 OZ (ozbrojená právnická osoba) a d), neboť spolek založili pouze dva zakladatelé namísto zákonem požadovaných tří podle § 214 OZ.

Poznámka: vzhledem k nejednotným názorům odborné literatury na problematiku odstranitelnosti či neodstranitelnosti pochybení při založení spolku nebylo předmětem hodnocení, zda student to či ono pochybení považoval za odstranitelné či neodstranitelné. Pokud se student přiklonil k tomu závěru, že některá z vad je neodstranitelná a postupoval by v návaznosti na to rovnou podle § 129 OZ (bez předchozího poskytnutí lhůty k nápravě podle § 130 OZ), byla taková odpověď rovněž považována za správnou.

Student obdrží jeden bod, pokud skutkový stav subsumuje pod § 129 a 130 OZ. Pokud student vyjádří, že určitá vada je neodstranitelná a navrhne tudíž postup pouze podle § 129 OZ (a nikoliv též 130 OZ), obdrží rovněž jeden bod.

Otázky č. 4 až 10 vždy pouze jedna správná odpověď (SBA, single best answer), bez vztahu k zadání výše.

4) Jana ostříhala své dlouhé vlasy a hodlá je zpeněžit. Může tak Jana učinit?

- a) Není to možné, neboť vlasy jsou *res extra commercium*.
- b) Je to možné, neboť na vlasy se pomocí fikce použijí ustanovení o věcech movitých.
- c) Je to možné, neboť na vlasy se pomocí domněnky použijí ustanovení o věcech movitých.
- d) Není to možné, neboť na vlasy – části lidského těla – nelze použít ustanovení občanského zákoníku.

5) Jan si chtěl zakoupit automobil od pana Nováka. Vzhledem k tomu, že Jan pobýval dlouhodobě v cizině, požádal o pomoc svého kamaráda Petra. Jan proto poslal Petrovi plnou moc s úředně ověřeným podpisem, v níž Petra zmocnil, aby Jana zastoupil při uzavření kupní smlouvy s panem Novákem. Petr ukázal panu Novákovi plnou moc od Jana, ten řekl, že s tím „nemá problém“ a smlouvu uzavře s Petrem. Smlouvu uzavřeli tak, že na straně kupující byl uveden Petr, na straně prodávající pan Novák. Petr a pan Novák také smlouvu podepsali, Petr jako kupující, pan Novák jako prodávající. Z textu smlouvy nebylo vůbec patrné, že Petr jedná v Janově zastoupení, ani plná moc nebyla ke smlouvě připojena. Danou skutkovou situaci nejlépe vystihuje následující tvrzení:

- a) Práva a povinnosti na straně kupujícího vznikly přímo Janovi, neboť pan Novák i Petr věděli, že Petr jedná jako Janův zástupce.
- b) Práva a povinnosti na straně kupujícího vznikly Petrovi, neboť z právního jednání není zřejmé, že Petr jedná jako Janův zástupce.
- c) Kupní smlouva je relativně neplatná, neboť k ní není připojena Janova plná moc.
- d) Kupní smlouva je absolutně neplatná, neboť k ní není připojena Janova plná moc.

6) Jan a Eva jsou manželé, jejich společné jmění manželů se řídí zákonným režimem. Janův zaměstnavatel posílá částku odpovídající Janově měsíční mzdě na jeho účet vedený u První banky pro manžele, a. s. Ohledně částky, kterou takto banka připsuje na Janův účet, je pravdivé následující tvrzení:

- a) Výplata Janovy mzdy na účet u uvedené banky netvoří součást společného jmění manželů Jana a Evy.
- b) Okamžikem, kdy Jan vybere v hotovosti ze svého účtu částku nižší nebo rovnou výši souhrnu mezd vyplacených na tento účet jeho zaměstnavatelem, stane se vybraná hotovost součástí společného jmění manželů Jana a Evy.
- c) Výplata Janovy mzdy na účet u uvedené banky se stane součástí společného jmění manželů Jana a Evy v okamžiku, kdy je tato částka na Janův účet připsána, má-li k Janovu účtu dispoziční oprávnění také Eva.
- d) Výplata Janovy mzdy na účet u uvedené banky se stane součástí společného jmění manželů Jana a Evy v okamžiku, kdy je tato částka na Janův účet připsána, při čemž postačí, že v tento okamžik je s částkou oprávněn nakládat alespoň Jan.

7) Jan a Eva spolu žijí jako druh a družka (nejsou sezdáni). Evu však vztah s Janem již delší dobu neuspokojuje. Když byl Jan na služební cestě, neodmítla rozmrzelá Eva pozvání na sklenku vína ke svému dávnému spolužákovi Petrovi. Toto setkání nakonec skončilo intimním sblížením Evy a Petra, za devět měsíců Eva porodila syna Huga. Hugo měl na levé paži mateřské znaménko jako Petr a Evě tak bylo hned jasné, že dítě je Petrovo. Ohledně Huga je pravdivé následující tvrzení:

- a) V okamžiku Hugova narození není otcovství k Hugovi určeno podle žádné z domněnek v § 776 a násl. OZ.
- b) V okamžiku Hugova narození se má bez dalšího za to, že otcem je Jan podle § 776 OZ.
- c) V okamžiku Hugova narození se má bez dalšího za to, že otcem je Petr podle § 783 OZ.
- d) Otcovství k takto narozenému dítěti může být určeno jedině soudem v řízení podle § 415 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních.

8) Jan zdědil po své babičce několik pozemků. Místní zemědělec pan Vopršálek nabídl Janovi uzavření smlouvy, jejímž obsahem bude, že Jan přenechá panu Vopršálkovi všechny pozemky s výjimkou jednoho a pan Vopršálek bude tyto pozemky dočasně užívat a požívat a bude za to Janovi platit poměrnou část z vypěstované úrody. Jeden pozemek však nebyl předmětem této smlouvy, neboť se jednalo o úzký pás v příkrém kopci, navíc zcela zarostlý křovím. Jan poznal, že tento pozemek je pro něj zcela bezcenný, neboť je prakticky nevyužitelný a takto též fakticky neprodejný. Danou skutkovou situaci nejlépe vystihuje následující tvrzení:

- a) Panem Vopršálek nabídl Janovi uzavření smlouvy o zápůjčce.
- b) Panem Vopršálek nabídl Janovi uzavření smlouvy o nájmu.
- c) Jan může zbývající pozemek jako vlastník opustit, neboť opustit lze jak věc movitou, tak i nemovitou.
- d) Jan nemůže jako vlastník zbývající pozemek opustit, neboť opustit lze pouze věc movitou.

9) Jan měl v okamžiku své smrti tři zletilé syny (Petra, Pavla a Michala) a zároveň žil v registrovaném partnerství s Lumírem. V daném případě:

- a) Podle zákonné posloupnosti by dědili Petr, Pavel, Michal a Lumír, a to každý $\frac{1}{4}$ pozůstalosti.
- b) Povinný díl pro Petra, Pavla a Michala by činil $\frac{1}{4}$ pozůstalosti.
- c) Podle zákonné posloupnosti by dědili Petr, Pavel a Michal, a to každý $\frac{1}{3}$ pozůstalosti.
- d) Podle zákonné posloupnosti by Lumír mohl dědit pouze ve druhé nebo třetí dědické třídě jako tzv. spoluzijící osoba.

10) Jan cestoval vlakem k babičce. Po nástupu do vozu umístil na polici nad svým místem svůj batoh. Během jízdy vlaku upozoroval strojvedoucí na trati překážku a použil k nouzovému zastavení vlaku tzv. rychlobrzdu. Následkem intenzivního brzdění a tím vzniklých setrvačných sil došlo k pádu Janova batohu z police nad sedadlem na podlahu vozu. Trebaže šlo o batoh určený k nošení fotografické techniky, došlo v batohu v důsledku pádu k nevratnému zničení fotoaparátu v ceně 10.000,- Kč. Které z následujících tvrzení je správné?

- a) Dopravce nahradí Janovi škodu podle § 2927 a násl. OZ.
- b) Dopravce nahradí Janovi škodu podle § 2567 odst. 1 OZ.
- c) Jan byl vlakem přepravován na základě smlouvy o provozu dopravního prostředku.
- d) Žádné ze zde uvedených tvrzení není správné.

Správné odpovědi pro otázky č. 4 až 10

4b) (§ 112); 5 a) a b) (§ 436 odst. 1 posl. věta); 6d) (§ 711 odst. 2); 7a); 8c) (§ 1045 odst. 2); 9a) (§ 1635 a 3020); 10a) (§ 2554 odst. 1 a § 2927)

Poznámka ad 5):

Při zohlednění nejednotných názorů komentářové literatury jsou za správné uznány jak odpověď A), tak B). K odpovědi a) srov. např. či Melzer, F. Komentář k § 436. In Melzer, F.; Tégl, P. a kol. Občanský zákoník - velký komentář. Svazek III. § 419-654. Praha: Leges 2014, s. 47-48 (a z judikatury např. Odon 28/95 a 26

Cdo 2857/2007), k odpovědi B) srov. např. Dávid, R.; Hrdlička, M. Komentář k § 436 OZ. In Lavický, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654). Komentář. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1658 a též Svoboda, K. Komentář k § 436. In Švestka, J.; Dvořák, J.; Fiala J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek I. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020 s. 957.

Zadání:

Obvodní soud pro Prahu 1 bude rozhodovat o žalobě, kterou se pan Novák jako žalobce domáhá po panu Veselém (žalovaném) zaplacení částky 150 milionů Kč z důvodu nezaplacení kupní ceny za obraz Bohumila Kubišty Staropražský motiv, který mu na základě kupní smlouvy mezi nimi uzavřené odevzdal při společném podpisu kupní smlouvy. Celá kupní cena měla být panem Veselým zaplacená panu Novákovi do jednoho měsíce od uzavření kupní smlouvy. Žalovaný však dosud ničeho nezaplatil, a to již uplynul více než měsíc od uzavření kupní smlouvy. Vzhledem k tomu, že jedním z ujednaných důvodů pro odstoupení od kupní smlouvy bylo též nezaplacení kupní ceny do jednoho měsíce od uzavření kupní smlouvy, žalobce před podáním žaloby krátce po uplynutí jednoměsíční lhůty k zaplacení kupní ceny rovněž odstoupil od kupní smlouvy, což panu Veselému bezodkladně oznámil. V řízení bylo prokázáno, že odstoupení od kupní smlouvy bylo po právu. Před podáním žaloby pan Novák zaslal žalovanému předžalobní výzvu. Žalobci vznikly účelně vynaložené náklady řízení v částce 700 000 Kč, žalovanému vznikly účelně vynaložené náklady řízení v částce 600 000 Kč. Rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 1 bylo doručeno žalobci dne 8. 1. 2024 a žalovanému dne 3. 1. 2024.

Otázky č. 11 až 13 jsou otevřené, se vztahem k zadání.

11) Formulujte výroky rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 1, kterým rozhodne o žalobě na zaplacení částky 150 milionů Kč z důvodu nezaplacení kupní ceny uvedené v zadání a odůvodněte je.

Řešení:

Výroky:

I. Žaloba se zamítá. / Žaloba o zaplacení částky 150.000.000 Kč se zamítá.

II. Žalobce je povinen na náhradě nákladů řízení žalovanému zaplatit částku 600.000 Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.

Pokud jde o výroky soudu, soud rozhodne v konečném rozhodnutí i o nákladech řízení (podle § 151 odst. 1 OSŘ). Výrok I. je výrokem ve věci samé a je jím žaloba zamítnuta z důvodu, že žalobce nemá právo na zaplacení kupní ceny, jestliže došlo ke zrušení kupní smlouvy od počátku (viz § 2004 odst. 1 OZ), zanikají práva a povinnosti smluvních stran, a tak žalobce nemá právo na zaplacení kupní ceny a žalovaný není vlastníkem obrazu Bohumila Kubišty Staropražský motiv. Soud je vázán žalobním petitem, a tak nemůže přisoudit něco jiného nebo více, než o co žádá žalobce (dispoziční princip). Žalobce nežádá o vydání předmětného obrazu, a tak mu nemůže vůči žalovanému, i když by to bylo důvodné, přiznat právo na vydání obrazu. Výrokem II. pak soud žalovanému podle zásady úspěchu ve věci přiznává právo na plnou náhradu nákladů řízení (podle § 142 odst. 1 OSŘ).

Pozn.: Student obdrží jeden bod, pokud správně uvede oba výroky soudu i odůvodnění.

12) Jakou formu bude mít shora uvedené rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 1? Proti uvedenému rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 1 nebylo podáno odvolání. Kdy toto rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 1 nabylo právní moci? Svoje odpovědi odůvodněte.

Řešení:

Forma rozhodnutí soudu: **rozsudek**.

Rozhodnutí (rozsudek) Obvodního soudu pro Prahu 1 **nabylo právní moci dne 24. 1. 2024.**

Soud rozhodoval meritorně, proto rozhoduje rozsudkem (viz § 157 odst. 1 OSŘ). Vzhledem k tomu, že předmětný rozsudek byl doručen dne 8. 1. 2024 poslednímu z účastníků a je proti němu přípustné odvolání (podle § 201 ve spojení s § 202 a contrario OSŘ), pak nabývá právní moci marným uplynutím patnáctidenní lhůty k podání odvolání (podle § 204 ve spojení s § 159 OSŘ), která uplyne 23. 1. 2024 a v právní moci je tak rozsudek dne 24. 1. 2024.

Pozn.: Student obdrží jeden bod, pokud uvede správně jak den nabytí právní moci, tak formu rozhodnutí, včetně odůvodnění.

13) Nyní předpokládejte, že Obvodní soud pro Prahu 1 nerozhodl meritorně, ale z důvodů vad žaloby žalobu odmítl. Mezitím pan Veselý předmětný obraz panu Novákovi vrátil, avšak poškozený a nelze ho již uvést do původního stavu. Škoda, která byla na obraze způsobena, byla vyčíslena znaleckým posudkem na 100 milionů Kč. Pan Novák se rozhodl podat novou žalobu na pana Veselého, který je sběratelem obrazů Bohumila Kubišty, a to na zaplacení částky 100 milionů Kč, která představuje uvedenou škodu. Pan Novák by se však spokojil i s jiným obrazem Bohumila Kubišty jako náhradou za uvedenou škodu, a to s obrazem Vzkříšení Lazara, o kterém pan Novák ví, že ho má pan Veselý ve své v soukromé sbírce. Formulujte složený petit této žaloby (petit o náhradě nákladů nezahrnujte).

Řešení:

Petit:

I. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 100.000.000 Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.

II. Žalovaný se zproští povinnosti zaplatit částku 100.000.000 Kč tím, že vydá žalobci obraz Vzkříšení Lazara od Bohumila Kubišty, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.

Pozn.: Student obdrží jeden bod, pokud uvede celý složený petit (alternativa facultas neboli alternativní zmocnění), kde uvede jak primární plnění na zaplacení 100 milionů Kč, včetně pariční lhůty, tak procesní nabídku na vydání obrazu Vzkříšení Lazara od Bohumila Kubišty, včetně pariční lhůty.

Otázky č. 14 až 20 mají vždy pouze jednu správnou odpověď (SBA, single best answer), bez vztahu k zadání výše.

14) Jakou zákon stanoví lhůtu pro podání žádosti o prominutí zmeškání lhůty?

- a) 8 dní
- b) 15 dní**
- c) 30 dní
- d) 1 měsíc

Pozn.: Podle § 58 odst. 1 OSŘ.

15) V kterých z níže uvedených případů je věcně příslušný jako soud prvního stupně krajský soud?

- a) spor o zaplacení 1 miliardy Kč
- b) spor o vlastnictví katedrály sv. Víta
- c) spor vyplývající z autorského práva**
- d) spor o vydání automobilu

Pozn.: Podle § 9 odst. 2 písm. g) OSŘ, kde autorskoprávní spory řadíme mezi spory z práva duševního vlastnictví.

16) Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat:

- a) kterýkoli místně příslušný soud
- b) jen soud prvního stupně
- c) odvolací soud
- d) jen dovolací soud**

Pozn.: Podle § 239 OSŘ.

17) Který opravný systém umožňuje nejširší rozsah přezkoumání soudního rozhodnutí:

- a) kasační
- b) revizní
- c) apelační – úplná apelace**
- d) apelační – neúplná apelace

Pozn.: Apelační systém umožňuje přezkum jak otázek skutkových, tak otázek právních (vč. procesních), v případě apelace úplné pak umožňuje i uvádění novot, nových skutečností, čili umožňuje širší přezkum než systém kasační, revizní, ale též než neúplná apelace.

18) Povinný má v nemovité věci (rodinném domě), která je předmětem výkonu rozhodnutí, místo trvalého pobytu. Soud zastaví výkon rozhodnutí prodejem nemovité věci, protože výše pohledávek oprávněného, těch, kdo do řízení přistoupili jako další oprávnění, a přihlášených věřitelů povinného k okamžiku zahájení dražebního jednání nepřesahuje

- a) 10 000 Kč
- b) 50 000 Kč
- c) 100 000 Kč**
- d) 200 000 Kč

Pozn.: § 336i odst. 2 OSŘ

19) Účastníkem řízení podle části páté OSŘ není:

- a) účastník původního řízení před správním orgánem,
- b) účastník, který nebyl účastníkem původního řízení před správním orgánem, ale byl přibrán do řízení usnesením soudu,
- c) správní orgán,**
- d) procesní nástupce.

Pozn. Účastníkem není správní orgán (a contrario § 250a OSŘ), ale účastníkem je účastník původního řízení a účastník opomenutý v původním řízení, ale soudem přibráný (§ 250a OSŘ), rovněž procesní nástupce je účastníkem řízení, jestliže se použijí přiměřeně ustanovení části první až čtvrté OSŘ (podle § 245 OSŘ) a výslovně je procesní nástupnictví zákonem připuštěno (podle § 250b odst. 2 OSŘ).

20) V případě exekuce ukládající zaplacení peněžité částky se provede exekuce postupně:

- a) příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu, příkázáním jiné peněžité pohledávky, srážkami ze mzdy a jiných příjmů, správou nemovité věci, pozastavením řidičského oprávnění, prodejem movitých věcí, prodejem nemovitých věcí,**
- b) srážkami ze mzdy a jiných příjmů, příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu, příkázáním jiné peněžité pohledávky, správou nemovité věci, pozastavením řidičského oprávnění, prodejem movitých věcí, prodejem nemovitých věcí,
- c) příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu, příkázáním jiné peněžité pohledávky, srážkami ze mzdy a jiných příjmů, pozastavením řidičského oprávnění, prodejem movitých věcí, správou nemovité věci, prodejem nemovitých věcí,

d) pozastavením řidičského oprávnění, srážkami ze mzdy a jiných příjmů, příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu, příkázáním jiné peněžité pohledávky, prodejem movitých věcí, správou nemovité věci, prodejem nemovitých věcí.

Pozn.: Postup podle § 58 odst. 2 exekučního řádu.
